

Meditacija. Penktadienis po Pelenų dienos

Pasninkas ir kiti atgailos darbai Jėzaus mokyme ir Bažnyčios gyvenime. Kryžiaus kelyje kontempliuoti Švenčiausiąjį Viešpaties Žmogiškumą. Karštas troškimas atpirkti. Kasdienis triūsas, mažų apsimarinimų, kurių iš mūsų prašo Viešpats, šaltinis. Pavyzdžiai. Pasyvus apsimarinimas. atgailos dvasios svarba vaizduotės, proto ir prisiminimų apmarinime.

2025-03-06

I. Mišių Evangelijoje¹ pasakojama, kad Jono Krikštytojo mokiniai klausė Jėzaus: *Kodėl mes ir fariziejai pasninkaujame, o tavo mokiniai nepasninkauja?*

Pasninkas tuomet buvo ir visada yra dar vienas atgailos dvasios patvirtinimas, kurio Dievas prašo iš žmogaus. „Senajame Testamente atsiskleidžia, kaskart vis turtingiau, religinis atgailos jausmas, atgailos kaip religinio, asmeninio akto, kurio tikslas – meilė ir atsidavimas Dievui“². Lydimas maldos, jis tarnauja nuolankumui priešais Dievą parodyti³: kas pasninkauja, atsigręžia į Viešpatį visiškos priklausomybės ir atsidavimo nusiteikime. Šventajame Rašte matome, kaip būdavo pasninkaujama ir atliekami kiti atgailos darbai prieš imantis sunkios

užduoties⁴, prašant atleidimo už kalnę⁵, norint išmelsti, kad baigtusi gamtinė nelaimė⁶, gauti misijai atlikti reikalingą malonę⁷, pasiruošti susitikimui su Dievu⁸ ir kita.

Jonas Krikštytojas, pasninko vaisių žinovas, savo mokinius mokė, kokia svarbi ir būtina yra ši atgailos praktika. Tuo sutarė su pamaldžiaisiais Rašto mylėtojais fariziejais, kuriuos stebina, kad Jėzus neįdiegė jos Apaštalams. Bet Viešpats ima ginti savuosius: *Argi gali vestuvininkai gedėti, kol su jais jaunikis?*⁹ Jaunikis, pasak Pranašų, yra pats Dievas, kuris parodo savo meilę žmonėms¹⁰.

Kristus čia dar kartą pareiškia apie savo dieviškumą ir mokinius pavadina vestuvininkais, savo draugais. Jie yra su Juo, ir jiems nereikia pasninkauti. Vis dėlto kai jaunikis bus iš jų atimtas, tada jie pasninkaus. Kai Jėzus regimai nebus

arti, bus reikalingas apsimarinimas, norint matyti jį sielos akimis.

Visa Senojo Testamento atgailos reikšmė „tėra šešėlis to, kas turėjo ateiti. Atgaila – vidinio gyvenimo reikmė, patvirtinta religinės žmonijos patirties ir ypatingas dieviško apreiškimo objektas – Kristuje ir Bažnyčioje įgyja naujus matmenis, daug platesnius ir gilesnius“¹¹.

Ankstyvaisiais laikais Bažnyčia išlaikė atgailos praktikas Jėzaus nustatytoje dvasioje. Apaštalų darbuose minimos kulto šventės, lydimos pasninko¹². Šventasis Paulius savo nenuilstamame apaštaliname darbe nepasitenkina kęsdamas alkį ir troškulį, kai to reikalauja aplinkybės, bet ir dažnai pasninkauja¹³. Ir Bažnyčia visada ištikimai laikėsi šios atgailos praktikos, kiekvienoje epochoje nustatydamas dienas, kuriomis tikintieji privalo

pasninkauti, ir rekomenduodama šią pamaldžią praktiką su tinkamu dvasinio vadovavimo patarimu.

Bet pasninkas yra tik viena iš atgailos formų. Yra ir kitų kūniško apsimarinimo formų, kurias turime praktikuoti, kurios palengvina atsivertimą ir vienybę su Dievu. Šiandien galime savęs klausti, kaip išgyvename atgailos jausmą, kurio mūsų prašo Motina Bažnyčia, kad jį puoselėtume visame savo gyvenime, o ypač šiuo liturginiu Gavėnios laikotarpiu.

.....

II. *Atsiverskite*, sako Jėzus savo viešo gyvenimo pradžioje, kaip skelbė dar Jonas Krikštytojas ir kaip netrukus, Bažnyčios pradžioje, darys Apaštalai. Mums atgailos reikia savo kaip krikščionių gyvenimui ir tam, kad atsiteistume už daugybę savų bei

svetimų nuodėmių. Be tikros atgailos ir atsivertimo dvasios būtų neįmanomas bendravimas su Jėzumi Kristumi, ir mus valdytų nuodėmė. Neturime vengti atgailos iš baimės ar dėl antgamtinio jausmo stokos laikydami ją nenaudinga. „Bijaisi atgailos?... Atgailos, kuri padės tau laimėti amžinąjį Gyvenimą. - Kita vertus, ar nematai, kaip žmonės sutinka išverti begalę kruvinos chirurginės operacijos kančių, kad tik pratęstų šį varganą būvį?“¹⁴. Vengti atgailos reikštų ir vengti šventumo ir galbūt, dėl šito pasekmių, - paties išganymo.

Mūsų troškimas tapatintis su Kristumi paskatins mus priimti jo kvietimą kentėti su Juo. Gavėnia ruošia mus Jėzaus Kančios ir Mirties įvykių kontempliacijai. Ypač Gavėnios penktadieniai, itin primenantys apie Didįjį Penktadienį, kai Jėzus užbaigė Atpirkimą, galime apmąstyti tos dienos įvykius, kurie

yra išlikę sutelkti tradiciniame
Kryžiaus Kelio pamaldume. Todėl
šventasis Chosemarija Eskriva
pataria: „Kryžiaus Kelias. Štai stiprus
ir gaivinantis maldingumo būdas!
Duok Dieve, kad penktadieniais tu
priprastum peržiūrėti tas keturiolika
Viešpaties Kančios ir Mirties stočių!
Tikrai pasisemsi jėgų visai savaitei“¹⁵.

Šiuo pamaldumu kontempliuosime
Švenčiausiąjį Žmogiškumą Kristaus,
kuris mums atsiskleidžia kenčiantis
kūnu kaip žmogus, neprarasdamas
savo kaip Dievo didybės. Lydėdami
Jėzų Kryžiaus Keliu, galime iš naujo
pergyventi tuos centrinius pasaulio
Atpirkimo momentus ir
kontempliuoti myriop pasmerktą
Jėzų, kuris neša Kryžių (2-oji stotis) ir
leidžiasi į kelią, kuriuo ir mes turime
sekti. Kaskart, kai Jėzus parkrinta ant
žemės nuo medinio Kryžiaus svorio,
turime išsigąsti, nes Dievą slegia
mūsų nuodėmės – visų žmonių
nuodėmės; ir į mūsų širdį ateis

troškimai atsiversti: „Kryžius žeidžia, savo svoriu plėšte plėšia Viešpaties pečius (...). Išsekintas Jėzaus kūnas svyruoja po milžinišku kryžiumi, jo didžiai mylinti širdis vos palaiko gyvybę žaizdotame kūne (...). Nei tu, nei aš – nė vienas nieko neįstengiamo pasakyti: dabar jau žinome, kodėl Jėzaus Kryžius toks sunkus. Mes apverkiame savo menkystę ir begalinį žmogaus širdies nedėkingumą. Iš mūsų sielos gelmių išsiveržia nuoširdi atgaila, pakelianti mus iš nuodėmės nuopuolio. Jėzus pargriuvo, kad mes pakiltume – vieną kartą ir nuolatos“¹⁶.

Jėzaus kančios apmąstymas ir savanoriškas apsimarinimas, kai tai darome trokšdami jungtis prie atperkamujų Kristaus pastangų, taip pat per šią Gavėnią kels mūsų apaštalavimo dvasią. Jis atidavė savo Gyvybę, kad priartintų žmones prie Dievo.

.....

III. Beveik visuomet apsimarinimų, kurių iš mūsų prašo Viešpats, šaltinis – kasdieniniame darbe. Daugelis jų randasi prasidedant dienai: atsikelti numatytą valandą, įveikiant šios pirmos akimirkos tingulį; punktualumas; gerai iki smulkmenų atliktas darbas; karščio ir šalčio teikiami nepatogumai; šypsotis, nors būtume pavargę ir nesinorėtų; nuosaikumas valgant ir geriant; tvarka ir turimų bei naudojamų daiktų priežiūra; atsisakyti savos nuomonės... Bet tam pirmiausia reikia laikytis šio patarimo: „Iš tikrųjų norėdamas būti atgailaujanti siela – atgailaujanti ir linksma, – pirmiausia turi apginti kasdienį savo maldos –intymios, dosnios, besitęsiančios maldos –laiką ir pasiskirti jį ne bet kada, o visada, kai tik tai įmanoma, nustatytą valandą. Ištverk šiose smulkmenuose. Būk šio kasdienio kulto Dievui vergas ir,

patikinu tave, nuolat jausiesi
džiugiai“¹⁷.

Be vadinamųjų pasyvių
apsimarinimų, kurie išdygsta jų
neieškant, apsimarinimai, kuriuos
numatome ir kurių ieškome,
vadinasi aktyviais. Tarp jų ypatingą
svarbą vidinei pažangai ir siekiant
širdies tyrumo turi apsimarinimai,
kurie susiję su mūsų vidiniais
jausmais: vaizduotės apmarinimas,
vengiant vidinio monologo, kur liejas
per kraštus fantazija, ir stengiantis
paversti jį dialogu su Dievu, esančiu
mūsų sieloje malonės būsenoje; taip
pat kai esame linkę daug kartų
mintyse perleidinėti kokį nors įvykį,
kai mums prastai sekėsi, kokį nors
menką įžeidimą (tikriausiai netyčinį),
kurį, jei laiku nenutraukiame,
savimeilė ir puikybė kaskart vis
didina tol, kol prarandame ramybę ir
Dievo artumą. Atminties
apmarinimas, vengiant nenaudingų
prisiminimų, kurie gaišina laiką¹⁸ ir

ko gero gali sukelti kitas, rimtesnes pagundas. Proto apmarinimas, siekiant laikyti jį sutelktą į tai, kas yra mūsų šios akimirkos pareiga¹⁹; taip pat daugeliu atvejų nusileidžiant, atsisakant savo nuomonės ir taip siekiant kitų žmonių atžvilgiu geriau praktikuoti nuolankumą ir artimo meilę. Taigi stengiamės atsikratyti savo vidinių įpročių, kurių nenorėtume matyti Dievo vyre²⁰, Dievo moteryje. Ryžkimės šiomis dienomis iš arti lydėti Viešpatį, Kryžiaus Kelio scenose kontempliuodami Jo Švenčiausiąją Žmogiškumą: pažiūrėkime, kaip Jis savanoriškai už mus žengia skausmo keliu.

1 Mt 9, 14–15.

2 Šv. Paulius VI, konst. *Paenitemini*, 1966 m. vasario 17 d.

3 Plg. Kun 16, 29–31.

4 Plg. Ts 20, 26.

5 1 Kar 21, 27.

6 Jdt 4, 9-13.

7 Apd 13, 2.

8 Iš 34, 28; Dan 9, 3.

9 Mt 9,15.

10 Plg. Iz 54, 5.

11 Šv. Paulius VI, konst. *Paenitemini*,
1966 m. vasario 17 d.

12 Plg. Apd 13, 2.

13 Plg. 2 Kor 6, 5; 11, 27.

14 Šv. Chosemarija, *Kelias*, 224.

15 Šv. Chosemarija, *Kelias*, 558.

16 Šv. Chosemarija, *Kryžiaus kelias*,
III.

17 Šv. Chosemarija, *Vaga*, 994.

18 Plg. Šv. Chosemarija, *Kelias*, 13.

19 Plg. Šv. Chosemarija, *Kelias*, 815.

20 Šv. Chosemarija, *Kelias*, 938.

Francisco Fernández-Carvajal.
Kalbėti su Dievu. II tomas:
Gavėnia, Didžioji savaitė,
Velykos. Katalikų pasaulio
leidiniai, 2006. Iš ispanų kalbos
vertė Zigmantas Ardickas.

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
lt-lt/article/meditacija-penktadienis-po-
pelenu-dienos/](https://opusdei.org/lt-lt/article/meditacija-penktadienis-pelenu-dienos/) (2025-04-01)